

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/222/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7512209829
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7512209829.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudcov JUDr. Alexandra Husivargu a JUDr. Gizely Majerčákovej v právnej veci navrhovateľa : EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, proti odporkyni : V. L., Y. J. C. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka : Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie Legionárov 5, IČO 42 176 778, zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, so sídlom v Stropkove, Nám. SNP č. 7, v konaní o 1.950,75 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa a vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie č.k. 10C/271/2012-102 zo dňa 14.11.2013

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice-okolie (ďalej len súd prvého stupňa alebo len súd) rozsudkom označeným v záhlaví zamietol návrh o zaplatenie 1.950,75 € s príslušenstvom a odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Zaviazal navrhovateľa zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku v sume 427,49 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa a odporkyňa uzavreli dňa 19.6.2008 zmluvu o úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu GE Money, a.s., Bratislava poskytol odporkyni úver vo výške 60.000,- Sk (1.991,63 €), ktorý sa odporkyňa zaviazala vrátiť v 36 mesačných splátkach po 2.254,- Sk (74,82 €) počnúc dňom 19.7.2008. V dôsledku porušovania podmienok zmluvy právny predchodca odporkyne vypovedal zmluvu o úvere a úver sa stal splatným v celom rozsahu dňom 31.5.2009. Následne dňa 23.9.2009 právny predchodca navrhovateľa postúpil svoju pohľadávku voči odporkyni na navrhovateľa. Uvedená skutočnosť bola odporkyni oznámená listom zo dňa 23.9.2009. Dňa 25.8.2010 účastníci konania uzavreli dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, v zmysle ktorej odporkyňa uznala záväzok z vyššie uvedenej úverovej zmluvy a zaviazala sa ho splácať v mesačných splátkach po 20 € počnúc dňom 30.9.2010. Odporkyňa a vedľajší účastník vzniesli námietku premlčania žalobou uplatneného nároku, keďže dlh sa stal zročným dňa 31.5.2009, pričom žaloba bola podaná na súde až dňa 11.6.2012, teda po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty.

Právny vzťah účastníkov posudzoval podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a tiež podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 až § 54 Obč. zák.). Vzhľadom

na skutočnosť, že úver sa stal splatným dňom 31.5.2009 (súd nesprávne uviedol dátum 25.9.2009 - poznámka odvolacieho súdu) a navrhovateľ uplatnil svoj nárok na súde až dňa 11.6.2012, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, považoval vznesenú námietku premlčania za dôvodnú a návrh z tohto dôvodu zamietol. Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 25.8.2010 považoval za neplatnú, keďže je v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na ust. § 4 ods. 7 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Aj keď odporkyňa mala v konaní plný úspech, trovy konania nežiadala priznať, preto jej súd náhradu trov konania nepriznal.

Vedľajšiemu účastníkovi súd priznal trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia za 4 úkony právnej pomoci v celkovej výške 427,44 €. Nepriznal právnenému zástupcovi vedľajšieho účastníka náhradu cestovného osobným motorovým vozidlom zo Stropkova do Košíc a späť na pojednávanie dňa 14.11.2013, ani náhradu za stratu času za čas strávený touto cestou s odôvodnením, že tieto trovy neboli účelne vynaložené na obranu odporkyne, lebo vzhľadom na písomné vyjadrenie vedľajšieho účastníka nebola potrebná osobná účasť právneho zástupcu na pojednávaní.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie navrhovateľ (proti zamietavému výroku a výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka) a vedľajší účastník (proti výroku o náhrade jeho trov).

Navrhovateľ uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p. a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť, jeho návrhu v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu náhradu trov celého konania. Nesúhlasil so záverom o neplatnosti dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku a ani so záverom o premlčaní nároku uplatneného v tomto konaní. Argumentoval tým, že v predmetnej veci sa jedná o absolútny obchod, a teda právny vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov sa spravuje Obchodným zákonníkom. Použitie ustanovení Občianskeho zákonníka teda neprichádza do úvahy ani pri posudzovaní otázok premlčania, keďže právna úprava premlčania je obsiahnutá v § 387 a nasl. Obch. zák.. Podľa jeho názoru v prejednávanej veci mal súd aplikovať štvorročnú premlčaciu dobu, ktorá začala plynúť dňa 1.6.2009, t.j. deň nasledujúci po 31.5.2009, kedy sa stal splatným celý úver a uplynula dňa 1.6.2013, pričom žaloba bola podaná dňa 11.6.2012. Okrem vyššie uvedeného poukázal aj na skutočnosť, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku dňa 25.8.2010 bola uzavretá platne. Nakoniec namietal priznanie trov konania vedľajšiemu účastníkovi, ktoré nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatnenie alebo bránenie práva z dôvodu, že združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť samo z podstaty svojej existencie schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach a činnosť vedľajšieho účastníka rozhodne nemožno považovať za tak odborne náročnú, že by si vyžadovala úplné právnické vzdelanie.

Vedľajší účastník v odvolaní namietal nepriznanie cestovného a náhrady za stratu času a poukázal na ust. § 24 ods. 2 zákona o advokácii, ako aj na ust. § 15 a § 17 vyhl. Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, z ktorých jednoznačne vyplýva nárok advokáta na cestovné a náhradu za stratu času. Odporkyňa mala právo na zastúpenie aj v takejto jednoduchej, skutkovo a právne menej zložitej veci a požiadala právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, aby sa tohto pojednávania zúčastnil.

Odporkyňa sa k podaným odvolaniam nevyjadřila.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol rozsudok v zamietavom výroku ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasil s posúdením vznesenej námietky premlčania v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka o premlčaní s poukazom na skutočnosť, že v predmetnej veci sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, kde prednostne sa uplatňujú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka zopakoval, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v

spotrebiteľských veciach a ak by bolo nutné, aby bol zastúpený advokátom, tak nemá právo na náhradu trov konania. Pokiaľ sa dal vedľajší účastník zastúpiť právnym zástupcom, došlo tak k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a z tohto dôvodu súhlasil s nepriznaním trov vedľajšiemu účastníkovi v celom rozsahu.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie navrhovateľa a vedľajšieho účastníka ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniam nie je možné vyhovieť.

Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 21.10.2014 o 9.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli uverejnené dňa 14.10.2014 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 156 ods. 1,3 O.s.p..

Navrhovateľ namietal odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p., t.j. súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Nesprávne právne posúdenie namietal aj vedľajší účastník, pokiaľ ide o výrok o trovách konania účastníkov.

Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa o premlčaní žalobou uplatneného nároku, ako aj s jeho záverom, v zmysle ktorého dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 25.8.2010 je neplatná, a teda nemá za následok začatie plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby.

Na zdôraznenie správnosti dôvodov a k odvolacím námietkam navrhovateľa odvolací súd uvádza nasledovné :

Zmluva o úvere a ďalších úverových produktoch, uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou dňa 19.6.2008, je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ust. § 52 ods. 1 Obč. zák. a právny vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou je vzťahom občianskoprávnym.

V zmysle ust. § 52 ods. 1 Obč. zák. v znení účinnom do 31.10.2008 (t.j. v čase uzavretia zmluvy) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

V zmysle ust. § 52 ods. 2 citovaného Obč. zák. ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

V zmysle ust. § 52 ods. 4 citovaného Obč. zák. spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

V zmysle ust. § 53 ods. 5 citovaného Obč. zák. neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Vzhľadom na skutočnosť, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení, vzťahy vzniknuté z tejto zmluvy sú vzťahmi občianskoprávnymi, a teda je potrebné na nich aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, vrátane ustanovení o premlčaní.

Zmluva o spotrebiteľskom úvere neprestáva byť spotrebiteľskou zmluvou, a preto snaha použiť po zmluve a zákone o spotrebiteľských úveroch podporne Obchodný zákonník naráža na prednosť Občianskeho zákonníka. Obchodný zákonník z hľadiska poradia aplikovateľnosti musí ustúpiť, lebo prednosť má spotrebiteľské právo v širšom slova zmysle, t.j. Občiansky zákonník a ďalšie predpisy upravujúce vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ. Normy obchodného práva sú použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Primárne sa teda použije špeciálny predpis - zákon o spotrebiteľských úveroch a ak tento určitú otázku neupravuje, nastupuje po ňom úprava spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle a na jej základe Občianskeho zákonníka nielen ako doplnková právna úprava, ale aj ako korektív pre prípadné ďalšie použitie noriem obchodného práva.

V praxi to znamená, že Obchodný zákonník sa môže uplatniť len tam, kde nenarazí na obmedzenia v Občianskom zákonníku a vo vykonávacích predpisoch.

Z vyššie uvedených dôvodov námietku premlčania nie je možné posúdiť podľa Obchodného zákonníka, pretože táto úprava je v neprospech spotrebiteľa, keďže s uplatnením Obchodného zákonníka je spojená dlhšia (štvorročná) premlčacia doba a spôsobuje menej priaznivejšie postavenie spotrebiteľa ako dlžníka. Prednosť majú teda ustanovenia Obč. zák. o premlčaní (§ 100 a nasl.), ktoré aj boli aplikované na prejednávajúcu vec súdom prvého stupňa, a teda v prejednávanej veci súd dospel k správne právnemu záveru o premlčaní navrhovateľom uplatňovanej pohľadávky v trojročnej premlčacej dobe s poukázaním na vznesenú námietku premlčania zo strany odporkyne.

V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobou uplatnená pohľadávka sa stala splatnou dňom 31.5.2009. Navrhovateľ teda mohol podať návrh na začatie konania prvýkrát dňa 1.6.2009, kedy začala plynúť trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva a uplynula dňom 1.6.2012. Keďže žaloba bola podaná na súde až dňa 11.6.2012, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby a odporkyňa vzniesla námietku premlčania, rozhodol súd prvého stupňa vecne správne, ak návrh na začatie konania z tohto dôvodu s poukazom na ust. § 100 ods. 1 Obč. zák. zamietol. Ak sa totiž dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Z uvedeného vyplýva, že právne posúdenie veci súdom prvého stupňa na zistený skutkový stav je správne a navrhovateľom uplatnené odvolacie námietky nie sú dôvodné.

Otázkou, aký právny predpis je potrebné aplikovať na posúdenie otázky premlčania v spotrebiteľských veciach, sa zaoberal Najvyšší súd SR vo svojom uznesení sp.zn. 5 M Cdo 20/2009 zo dňa 25.1.2011. Z tohto uznesenia vyplýva, že základnou otázkou pre právne posúdenie, pokiaľ ide o dôvodnosť vnesenej námietky premlčania, je posúdenie, či ide o obchodnoprávny vzťah, kedy je namieste použitie štvorročnej premlčacej doby alebo občianskoprávny vzťah, kedy je potrebné aplikovať trojročnú premlčaciu dobu v zmysle Občianskeho zákonníka. Z tohto uznesenia ďalej vyplýva, že vzťahy zo spotrebiteľských zmlúv sú vzťahmi občianskoprávnymi, a teda je potrebné na nich aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka (vrátane ustanovení o premlčaní).

Ani v prejednávanej veci odvolací súd nemal dôvod odchyliť sa od vyššie vysloveného právneho názoru Najvyšším súdom SR. Keďže zákon o spotrebiteľských úveroch neobsahoval osobitnú úpravu premlčania, bolo potrebné otázku premlčania posúdiť podľa Občianskeho zákonníka tak, ako správne postupoval aj súd prvého stupňa.

Pokiaľ ide o záver súdu o neplatnosti uzavretej dohody o splátkovom kalendári a uznaní záväzku zo dňa 25.8.2010, na zdôraznenie tohto záveru odvolací súd uvádza nasledovné :

Z formy a obsahu Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 25.8.2010, uzavretej medzi účastníkmi konania je zrejmé, že sa jedná o tzv. formulárovú zmluvu, ktorej predtlač formulára mal navrhovateľ už vopred pripravený a dopisoval do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa odporkyne, ktorá nemala možnosť obsah tejto zmluvy žiadnym podstatným spôsobom ovplyvniť a ani ho neovplyvnila.

Obsahom vyššie uvedenej dohody je viacero právnych úkonov, konkrétne uznanie záväzku ako jednostranný právny úkon, dohoda o splátkach a dohoda o uzavretí rozhodcovskej doložky ako dvojstranné právne úkony. Takáto dohoda je pre priemerného spotrebiteľa nezrozumiteľná, pretože nemôžu mu byť jasné kategórie rozhodcovskej doložky a uznania záväzku, teda ich právny význam a nedokáže odlíšiť rôzne dôsledky vyplývajúce z týchto právnych vzťahov. Pokiaľ teda podpisuje dohodu označenú ako „Dohoda o uzavretí splátkového kalendára“, nemusí si byť vedomý právnych následkov ďalších úkonov, ktoré sú v tejto dohode obsiahnuté, vrátane uznania záväzku.

Jednoznačne možno uzavrieť, že nebola to odporkyňa, ktorá mala záujem na uznaní záväzku a predĺžení premlčacej lehoty. Uzavretím takejto dohody sa zhoršilo jej postavenie ako spotrebiteľa, pretože v dôsledku uznania dlhu došlo k predĺženiu premlčacej doby na uplatnenie nárokov navrhovateľa z úverovej zmluvy, z ktorého dôvodu sa možno stotožniť so záverom súdu prvého stupňa, že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa.

Vychádzajúc z obsahu dohody uzavretej medzi účastníkmi konania, ktorá bola označená ako „Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku“, odvolací súd konštatuje, že navrhovateľ pri uzatváraní vyššie uvedenej dohody konal v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na ust. § 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, keď pod zámienkou uzavretia dohody o splátkach (ponuky splátok) vynútil na odporkyni uznanie záväzku, čím zhoršil jej postavenie v dôsledku predĺženia premlčacej doby. Jeho pohľadávka bola pritom v čase uznania už splatná a nebola ešte premlčaná (pohľadávka sa stala splatnou dňa 31.5.2009 a dohoda bola uzavretá dňa 25.8.2010) a mohol ju preto uplatniť žalobou na súde.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti možno konštatovať, že úmyslom navrhovateľa bolo pod zámienkou ponuky splátok dosiahnuť predĺženie premlčacej doby. Takéto konanie je v rozpore s dobrými mravmi, a preto nemôže požívať súdnu ochranu podľa § 3 od. 1 Obč. zák..

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je dojednanie o uznaní dlhu neplatné, z ktorého dôvodu toto uznanie nemalo za následok začatie plynutia novej 10 - ročnej premlčacej doby v zmysle ust. § 110 ods. 1 Obč. zák..

Súd prvého stupňa teda rozhodol vecne správne, ak návrh na začatie konania zamietol, z ktorého dôvodu odvolací súd v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p.. rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu potvrdil ako vecne správny.

Vecne správne rozhodol súd prvého stupňa aj o trovách konania účastníkov, vrátane trov konania vedľajšieho účastníka.

Podľa výsledku konania vedľajší účastník má právo na náhradu trov konania, pretože vystupoval na strane odporkyne, ktorá bola v konaní úspešná a zároveň ním vynaložené trovy konania boli potrebné na účelné bránenie práva odporkyne, na strane ktorej vystupoval, preto súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, ak vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania tak, ako sú tieto podrobne špecifikované v odôvodnení jeho rozsudku.

Z obsahu spisu je zrejmé, že vedľajší účastník vstúpil do konania písomným podaním doručeným súdu dňa 10.9.2012 a po doručení návrhu na začatie konania s prílohami doručil súdu vyjadrenie k návrhu na začatie dňa 26.11.2012, v ktorom vzniesol aj námietku premlčania uplatneného nároku s podrobnou argumentáciou.

Odporkyňa sa v celom rozsahu pripojila k vyjadreniu vedľajšieho účastníka a rovnako vzniesla námietku premlčania.

Za tejto situácie bezpochyby právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. pre účelné bránenie práva odporkyne, keď poskytol právne služby, ktorých vykonanie malo vplyv na rozhodnutie súdu v prospech odporkyne. Nemožno preto hodnotiť vynaloženie trov právneho zastúpenia ako trovy nadbytočné, či neúčelné tak, ako to namieta navrhovateľ vo svojom odvolaní.

Treba však súhlasiť so súdom prvého stupňa, že osobná účasť právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na pojednávaní dňa 14.11.2013 nebola účelná vzhľadom na jeho predchádzajúce písomné vyjadrenie, v ktorom vzniesol námietku premlčania, pričom na pojednávaní iba zotrval na tomto svojom písomnom stanovisku a neuviedol žiadne iné právne významné skutočnosti, ktoré by mali vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Tohto pojednávania sa osobne zúčastnila odporkyňa, ktorá sama vzniesla námietku premlčania s odkazom na stanovisko vedľajšieho účastníka, s ktorým sa už skôr oboznámila. Trovy pozostávajúce z cestovného právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na toto pojednávanie a z náhrady za stratu času teda nemožno považovať za účelne vynaložené a bolo by v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, ak by tieto boli vedľajšiemu účastníkovi priznané.

Vecne správne preto rozhodol súd prvého stupňa, ak vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov zastúpenia, spočívajúcich v cestovnom a náhrade za stratu času v súvislosti s účasťou jeho právneho zástupcu na pojednávanie dňa 14.11.2013.

K odvolacej námietke navrhovateľa ohľadne významu právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka odvolací súd uvádza nasledovné:

V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že podľa ústavy každý má právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy) a každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi za podmienok

ustanovených zákonom (čl. 47 ods.2 Ústavy). Žiadnym zákonom nie je vylúčené, aby toto základné právo na právnu pomoc uplatnilo aj združenie spotrebiteľov a preto toto právo môže uplatniť aj také združenie. Do obsahu tohto základného práva na právnu pomoc nesporne patrí aj zastúpenie účastníka konania (každého) advokátom. Obsah tohto základného práva však nepredpokladá, že spotrebiteľia združení v nejakom združení sú schopní uplatniť svoje základné právo na súdnu ochranu bez právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom len z dôvodu, že sú právnickou osobou, založenou a vzniknutou za špecifickým účelom ochrany spotrebiteľov. Takéto združenie môže byť podľa názoru odvolacieho súdu vytvorené aj z osôb, ktoré nemajú žiadny predpoklad, aby sa dokázali právne účinným spôsobom brániť v konaní pred príslušným súdom (podľa názoru odvolacieho súdu ide o znalosť procesných predpisov, ktorú nemožno stotožniť so znalosťou hmotnoprávnej problematiky ochrany spotrebiteľa) a tak len zo zamerania na ochranu spotrebiteľa sa nemôže vyvodzovať, že také združenie je schopné zabezpečiť realizáciu základného práva na súdnu ochranu bez zastúpenia advokátom. Navyše, v zákone č. 250/2007 Z.z. sa združenie uvádza vo viacerých ustanoveniach (§ 1, 3, 4, 10, 14b, 19, 20, 25 a 26a). Ani jedno z týchto ustanovení a rovnako ani Občiansky súdny poriadok neukladá takému združeniu (porovnaj najmä § 25 citovaného zákona), aby vo veciach, v ktorých je účastníkom alebo vedľajším účastníkom, v konaní pred súdmi konalo bez reálneho uplatnenia základného práva na právnu pomoc, ktoré patrí každému, vrátane právneho zastúpenia advokátom. V tejto spojitosti treba pripomenúť, že podľa článku 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Združeniu podľa § 25 zák. č. 250/2007 Z.z. žiaden zákon nezakazuje byť zastúpený advokátom (podľa názoru odvolacieho súdu ani v hmotnoprávných vzťahoch) a tento záver musí byť základom pre posúdenie práva združenia na náhradu trov konania vzniknutých trovami advokátskeho zastúpenia. Takýto výklad základného práva na právnu pomoc podľa článku 47 ods. 2 ústavy v spojení s § 3 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z.z. je potrebné uplatniť v posudzovanom spore aj vo vzťahu k § 146 ods. 2 O.s.p., osobitne ku náhrade trov konania vzniknutých právnu pomocou poskytnutou advokátom.

Vychádzajúc z takéhoto výkladu ústavy a zákona o ochrane spotrebiteľa odvolací súd je názoru, že súčasťou ochrany spotrebiteľa v konaní pred súdom je taký výklad § 142 ods. 1 O.s.p., resp. § 146 ods. 2 O.s.p., ktorý akceptuje, že združenie spotrebiteľov, ak uplatní základné právo na súdnu ochranu, zásadne má právo na náhradu trov konania, ktoré súvisia s právnu pomocou poskytovanou advokátom. Takáto náhrada by mohla byť nepriznaná len v prípade, ak by niektoré úkony právnej pomoci, spočívajúce v zastúpení advokátom, boli zbytočné, respektíve neúčelné, ale táto náhrada nemôže byť nepriznaná len na základe toho, že združenie spotrebiteľov sa dalo v konaní pred súdmi zastúpiť advokátom.

Aj v prípade zastúpenia vedľajšieho účastníka advokátom teda platí, že vedľajšiemu účastníkovi možno priznať iba náhradu účelne vynaložených trov, t.j. trov nevyhnutných pre účelné bránenie práva účastníka, na strane ktorého vystupuje (v prejednávanej veci žalovaného), a to s poukazom na ust. § 142 ods.1 O.s.p..

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka) musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo, ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku.

Aj keď nemožno uprieť právo vedľajšieho účastníka dať sa zastúpiť advokátom v zmysle ust. čl. 47 Ústavy SR, nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nemožno priznať, ak právny zástupca vedľajšieho účastníka nevykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. neposkytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností a pod. To platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, alebo skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, nakoľko sú významné na posúdenie veci samej.

V prejednávanej veci trovy priznané súdom prvého stupňa vedľajšiemu účastníkovi v súvislosti s poskytnutím právnych služieb právnym zástupcom sú účelne tak, ako bolo vyššie uvedené, preto súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, ak priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia, pozostávajúcich z odmeny, režijného paušálu a DPH v celkovej výške 427,49 €.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok aj vo výroku o priznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi ako vecne správny v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 2 O.s.p..

Žalobca ani vedľajší účastník neboli v odvolacom konaní úspešní, preto žiadny z nich nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.